

Badania oczekiwań inflacyjnych gospodarstw domowych w Polsce

Eugeniusz Gatnar
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Plan referatu

1. Strategia bezpośredniego celu inflacyjnego
2. Badania oczekiwań inflacyjnych przez GUS
3. Badania oczekiwań inflacyjnych przez Komisję Europejską
4. Porównania
5. Konkluzje

Strategia bezpośredniego celu inflacyjnego

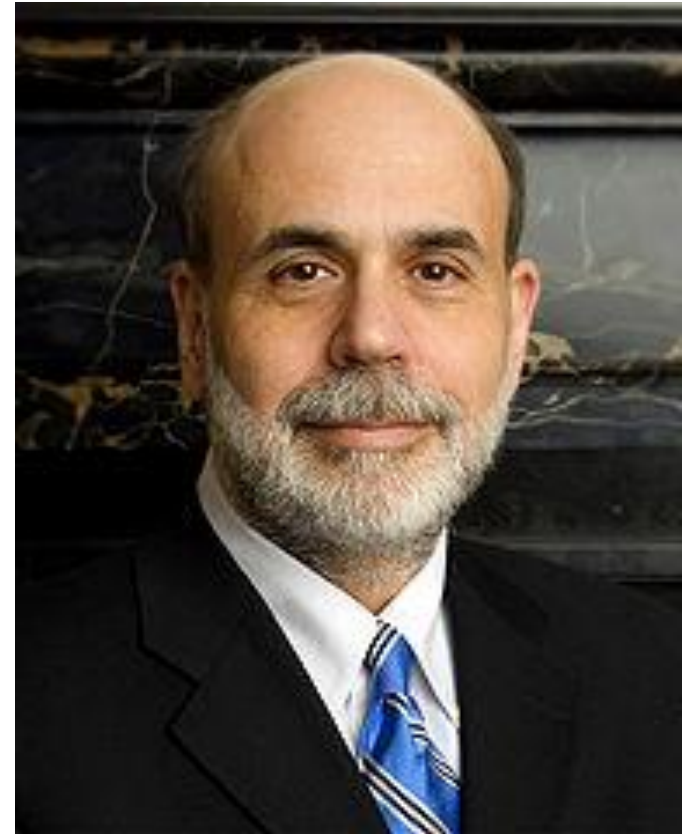
1. Uznanie stabilności cen za nadrzędny cel polityki pieniężnej („dbamy o wartość pieniądza”).
2. Publiczne ogłoszenie numerycznego celu dla inflacji (2,5% +/- 1%).
3. Zdolność do budowania wiarygodnych prognoz inflacji powoduje **zakotwiczenie oczekiwań inflacyjnych**.
4. Przejrzysta i systematyczna komunikacja z otoczeniem.
5. System informowania o sposobie prowadzenia polityki pieniężnej w przyszłości i sprawozdawania z realizacji polityki pieniężnej.

Znaczenie komunikacji dla polityki pieniężnej

Ben Bernanke, szef Rezerwy Federalnej (FED) w latach 2006-2014 powiedział:

"I think monetary policy is 98% talk and 2% action, and communication is a big part"

W 2022 roku, razem z Douglasem Diamondem i Philipem Dybvigiem został laureatem Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w dziedzinie ekonomii.

W mojej kadencji RPP komunikacja była fatalna...

Kiedy rosła inflacja w latach 2021-2022 trzeba było wykorzystywać wywiady prasowe.

Gatnar (RPP): Podwyżka stóp proc. to początek normalizacji polityki pieniężnej

2021-10-08 10:40

(fot. FORUM)

Co będzie w następnych czterech kwartałach...
...niektóre listopadowe projekcje... dla...
...inaczej...

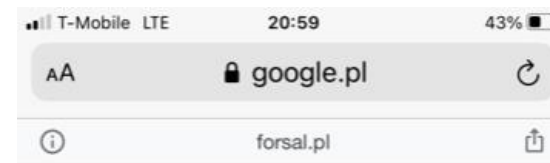
Gatnar (RPP): Nie można wykluczyć podwyżki stóp proc. w listopadzie

2021-10-11 14:08

(fot. UE Katowice)

Nie można wykluczyć kolejnej podwyżki stóp procentowych w listopadzie, a decyzje zależą od ścieżki CPI w listopadowej projekcji inflacji, powiedział agencji Reuters.

Gatnar: RPP może wprowadzić kolejną podwyżkę stóp procentowych w listopadzie

11 października 2021, 15:16

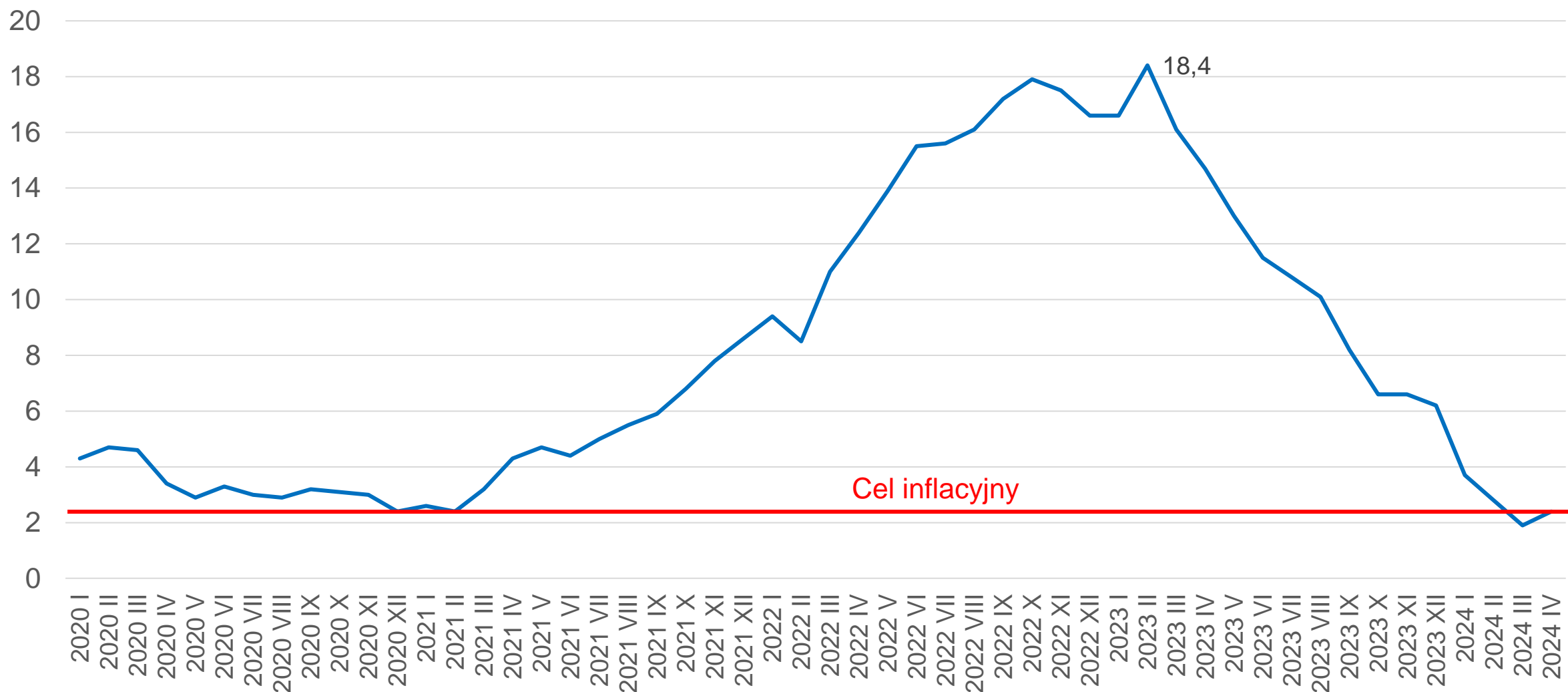
Ten tekst przeczytasz w mniej niż minutę

Eugeniusz Gatnar RPP / NBP

Rada Polityki Pieniężnej (RPP) może zdecydować się na kolejną podwyżkę

Wskaźnik CPI w Polsce w maju 2024: 2,5% r/r

Oczekiwania inflacyjne

GUS

Badanie oczekiwań inflacyjnych gospodarstw domowych jest częścią badania kondycji gospodarstw domowych KGD w Polsce.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY, al. Niepodległości 208 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl
KGD 2024 – Badanie kondycji gospodarstw domowych (postaw konsumenckich)

Dział 1. INFORMACJE OGÓLNE

1	Symbol województwa		
2	Miesiąc badania		
3	Liczba gospodarstw domowych w mieszkaniu		
4	Numer gospodarstwa domowego		
5	Liczba osób w gospodarstwie domowym		
6	Liczba osób w gospodarstwie domowym w wieku 16 lat i więcej		

Źródło: GUS

GUS

Badanie częściowe (reprezentacyjne) na próbie 32.400 mieszkań rocznie z operatu o wielkości ok. 15 mln mieszkań (0,22%) (2.700 mieszkań na miesiąc) każde wylosowane mieszkanie bierze udział w badaniu dwa razy, w odstępie trzech miesięcy.

Każdego miesiąca w danej jednostce pierwszego stopnia w badaniu biorą udział cztery mieszkania: dwa po raz pierwszy i dwa po raz drugi.

Przeprowadzone jest dwiema metodami CAPI - przez ankieterów terenowych w województwach i CATI - przez teleankieterów w Urzędzie Statystycznym w Łodzi.

Pierwszy wywiad z respondentem prowadzony jest zawsze metodą CAPI, drugi CAPI lub CATI- zgodnie z decyzją respondenta.

Losowanie I stopnia: rejon statystyczny lub zespół rejonów

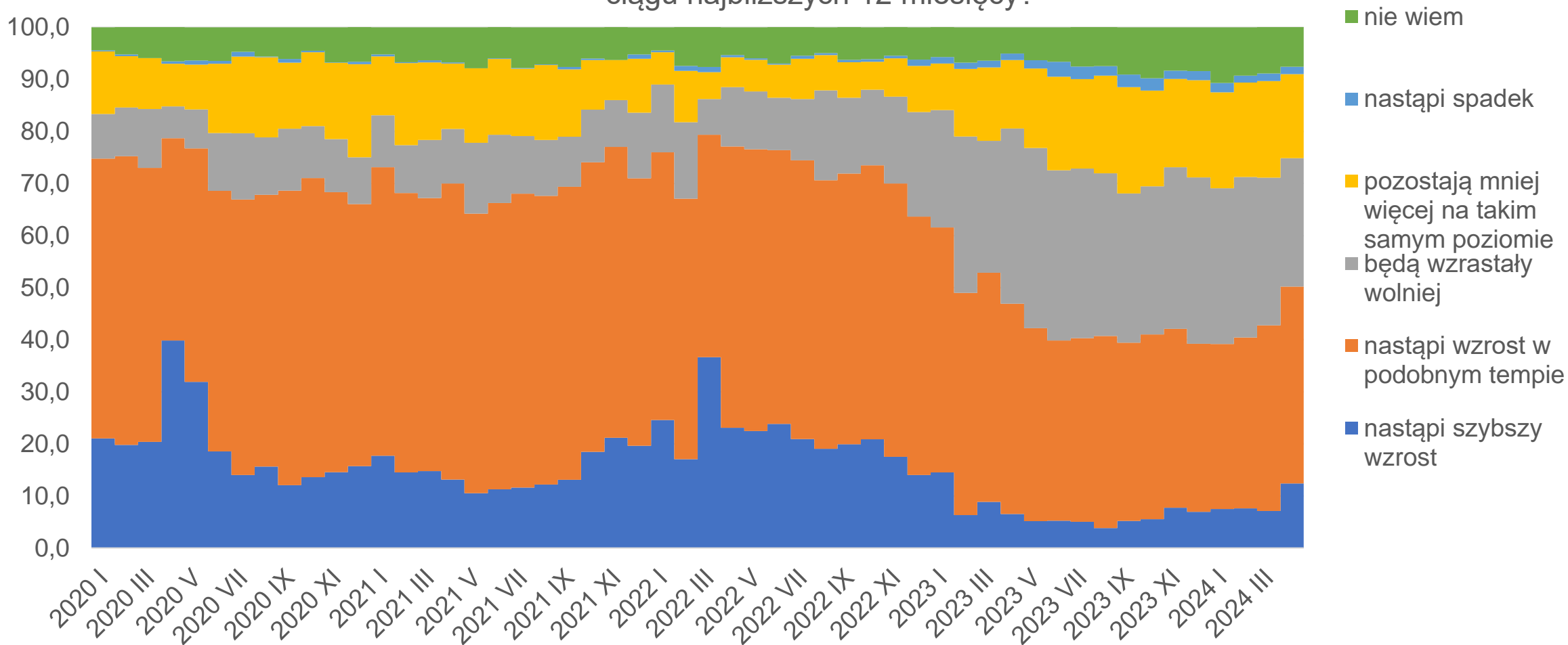
Losowanie II stopnia: mieszkanie

6. Porównując do ostatnich 12 miesięcy, jakie Pan/Pani przewiduje zmiany cen konsumenckich (towarów i usług konsumpcyjnych) w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

nastąpi szybszy wzrost	1	⇒ p. 6.1
nastąpi wzrost w podobnym tempie	2	⇒ p. 6.1
będą wzrastały wolniej	3	⇒ p. 6.1
pozostaną mniej więcej na takim samym poziomie	4	⇒ p. 7
nastąpi spadek	5	⇒ p. 6.2
nie wiem	6	⇒ p. 7

Oczekiwania inflacyjne GD wg GUS

Jakie Pan/Pani przewiduje zmiany cen konsumenckich (towarów i usług konsumpcyjnych) w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

Źródło: GUS

Statystyka bilansowa

A_1 – frakcja odpowiedzi: ceny będą rosły szybciej niż dotychczas

A_2 – frakcja odpowiedzi: ceny będą rosły w tym samym tempie

A_3 – frakcja odpowiedzi: ceny będą rosły wolniej

B – frakcja odpowiedzi: ceny pozostaną bez zmian

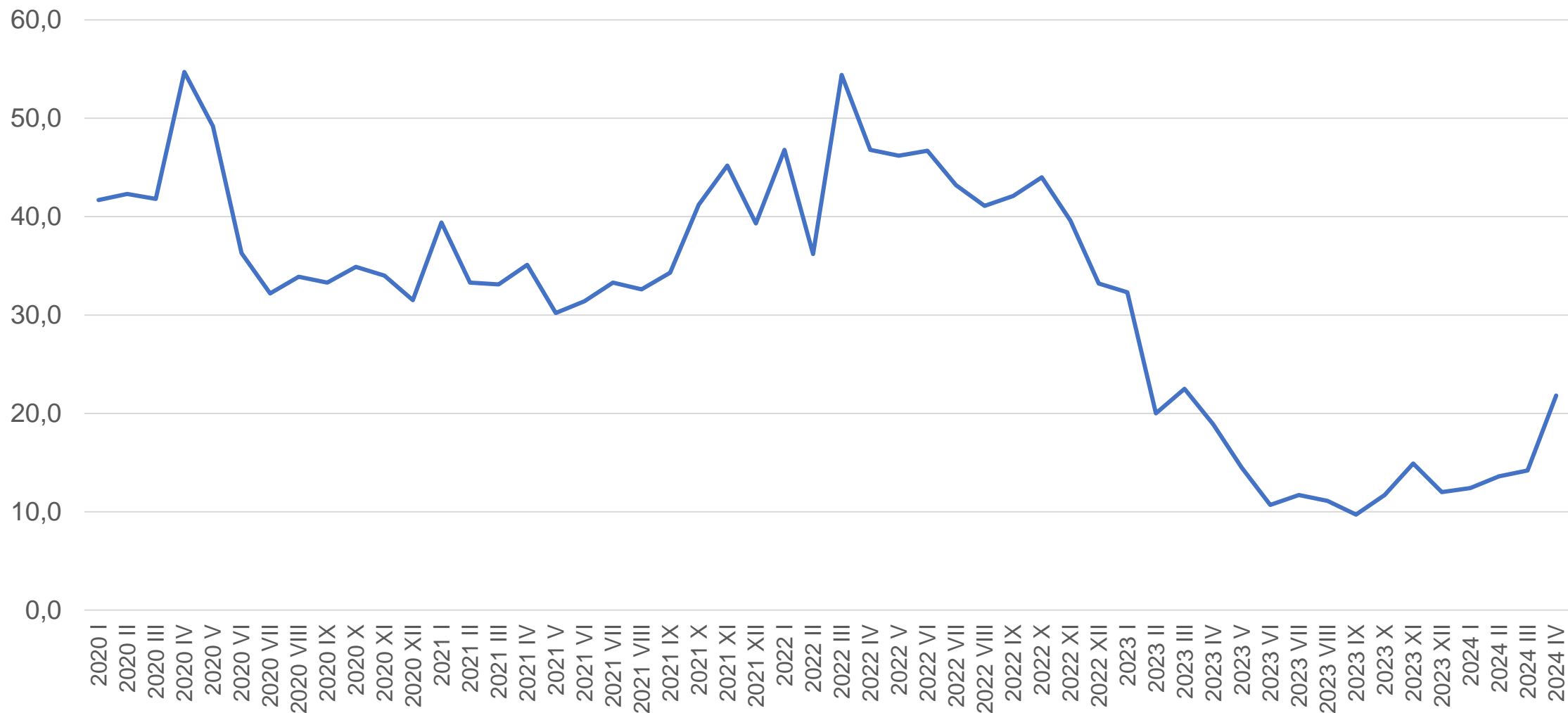
C – frakcja odpowiedzi: ceny spadną

$$S = A_1 + \frac{1}{2}A_2 - \frac{1}{2}B - C$$

Statystyka bilansowa może przyjmować wartości od **-100** (jeśli wszyscy ankietowani konsumenci spodziewaliby się spadku cen) do **100** (jeśli wszyscy konsumenci spodziewaliby się szybszego wzrostu cen niż obecnie).

Wzrost statystyki bilansowej jest interpretowany jako przesunięcie opinii ankietowanych w kierunku wyższej przyszłej inflacji.

Statystyka bilansowa wg GUS

Źródło: GUS

Komisja Europejska

Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych (DG EcFin) Komisji Europejskiej co miesiąc publikuje zharmonizowany Wskaźnik Nastrojów Gospodarczych (Economic Sentiment Indicator - ESI) dla 27 państw Wspólnoty, którego częścią jest wskaźnik oczekiwań inflacyjnych.

W przypadku Polski oparty jest on na ankietach przeprowadzanych przez GfK Polonia. W ankiecie Polacy pytani są o to, jak będą się kształtować ceny w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Firma niemiecka GfK wygrała przetargi i robi badania oczekiwań inflacyjnych również w Niemczech i na Węgrzech.

W pozostałych krajach robią to krajowe urzędy statystyczne.

Portfolio produktów

Insighty

Współpraca w zakresie danych

Kariera

Prasa

Kontakt

Login

PL

Osobno wyznaczamy standardy. Razem podnosimy poprzeczkę.

[Dowiedz się więcej](#)

Gfk

W styczniu 2024 szwajcarska firma badawcza **YouGov** przejęła Panel Gospodarstw Domowych firmy CPS GfK (Consumer Panel Services GfK), dostawcę danych i analiz zakupowych gospodarstw domowych w Europie. Transakcję wyceniono na 315 mln euro.

CPS GfK prowadzi badania w 16 krajach europejskich, dostarczając dane z ponad 100 000 gospodarstw domowych.

W Polsce Panel Gospodarstw Domowych GfK jest prowadzony od 25 lat. Próbę statystyczną stanowi 8.000 polskich gospodarstw domowych, zbierających dane za pomocą skanerów i raportujących o dokonywanych przez siebie zakupach.

Gfk publikuje także Barometr Nastrojów Konsumentckich GfK, czyli syntetyczny wskaźnik ilustrujący aktualne nastroje Polaków w zakresie postaw konsumenckich (*Current Consumer Mood*). Badanie od 2020 roku jest przeprowadzane metodą CAWI na 500 respondentach w wieku 16+.

Gfk rekrutuje do Panelu GD

Co zyskujesz?

Korzyści ze współpracy

Uczestnicząc w projekcie MyScan, czyli przesyłając nam za pomocą aplikacji informacje o zakupach swojego gospodarstwa domowego, **zbierasz punkty**. Po każdym tygodniu (liczonym od poniedziałku do niedzieli), w którym jesteś aktywny, dodajemy do Twojego konta **stałą liczbę punktów podstawowych**.

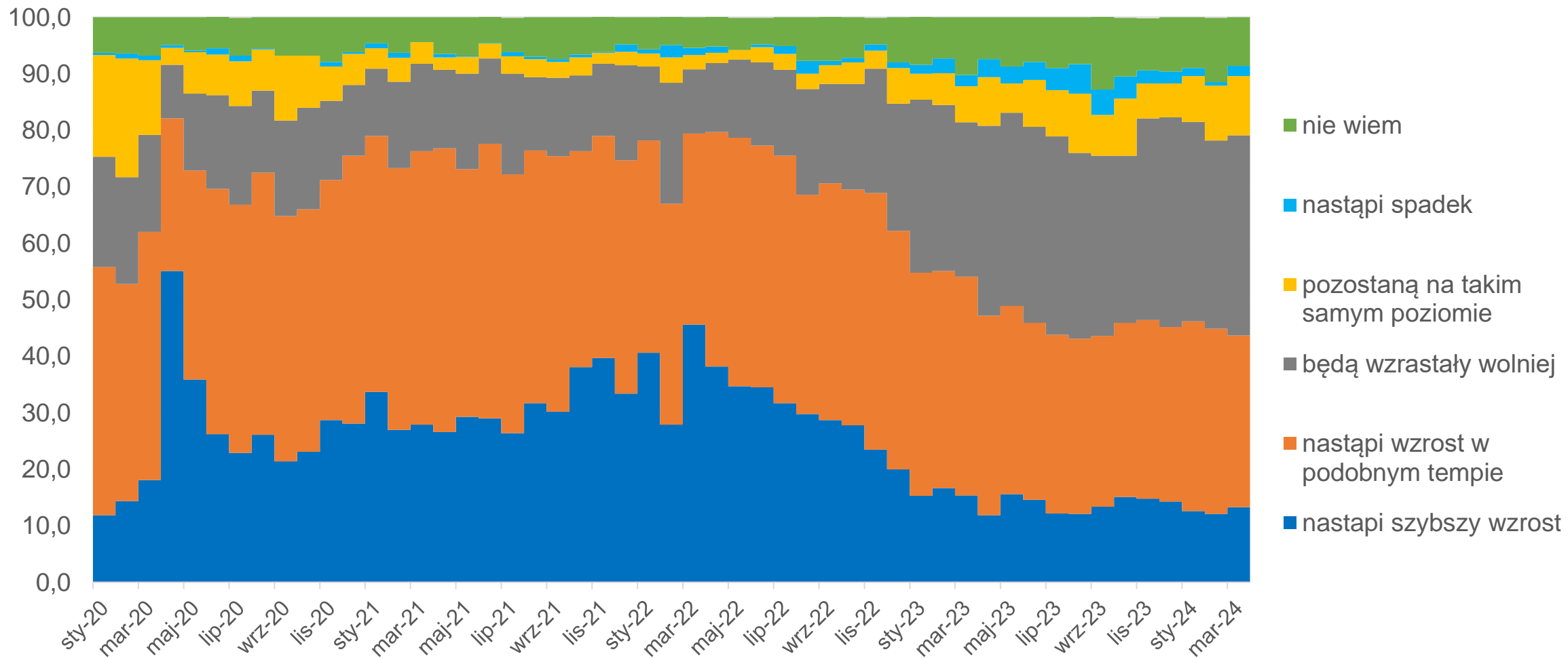
To jednak nie wszystko!

Doceniamy systematyczność i zaangażowanie, więc już **od 5 tygodnia regularnej współpracy** zaczynamy przyznawać punkty premiowe, których liczba rośnie wraz z Twoim stażem w badaniu. Co dalej? Łatwo i szybko wymieniasz punkty na nagrody. Cała oferta katalogowa jest dostępna w naszym sklepie online. **Zarejestruj się już dzisiaj!**

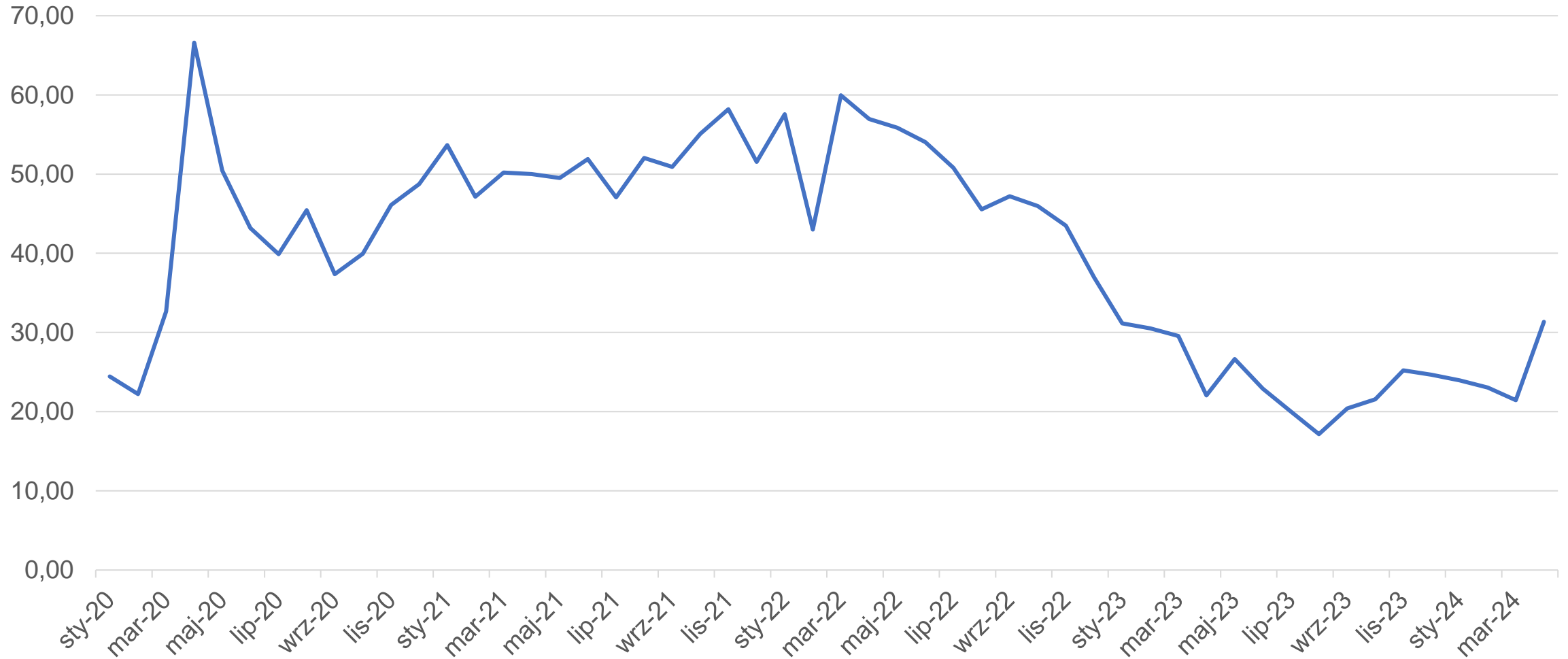
Oczekiwania inflacyjne GD wg KE (GfK)

Jakie Pan/Pani przewiduje zmiany cen konsumenckich (towarów i usług konsumpcyjnych) w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

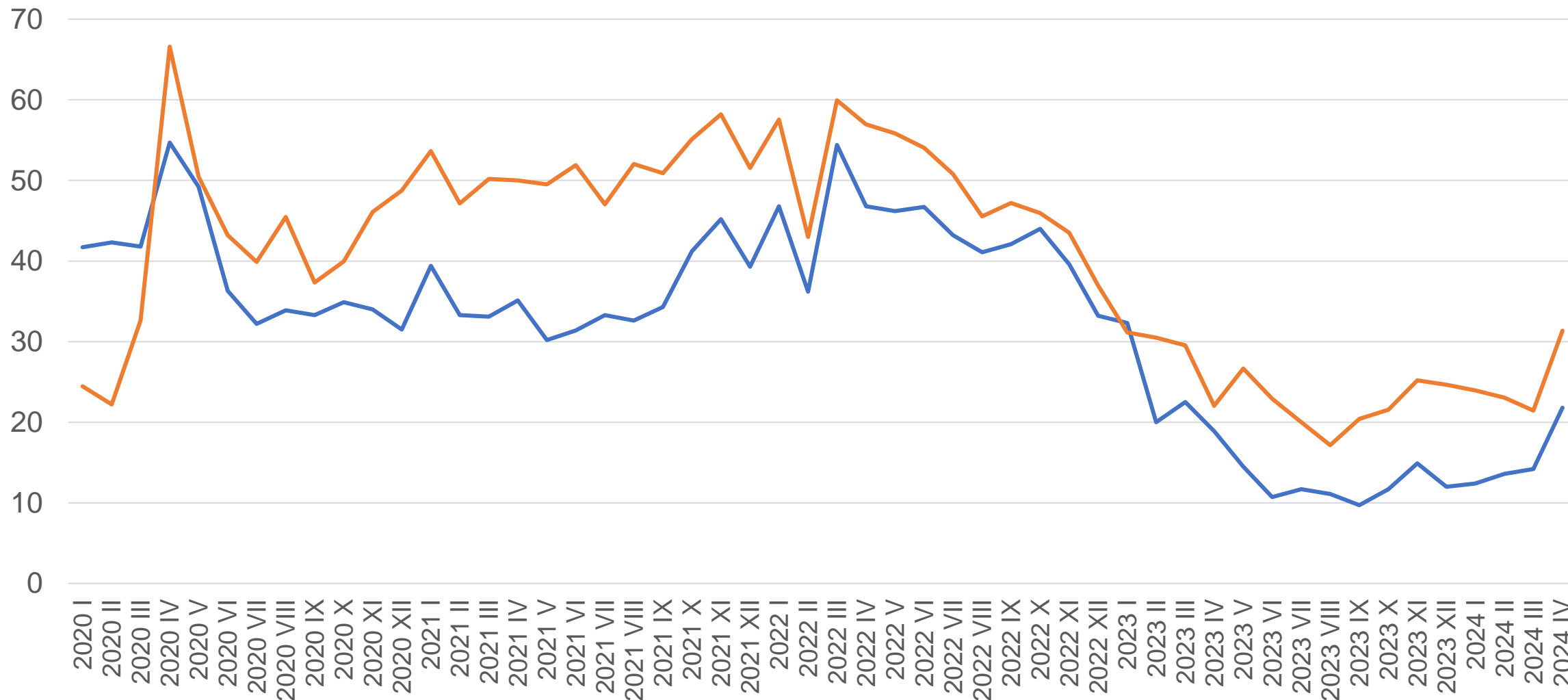
Źródło: Komisja Europejska

Statystyka bilansowa wg KE (GfK)

Źródło: Komisja Europejska

Porównanie statystyk bilansowych

Źródło: GUS i KE

— GUS — KE

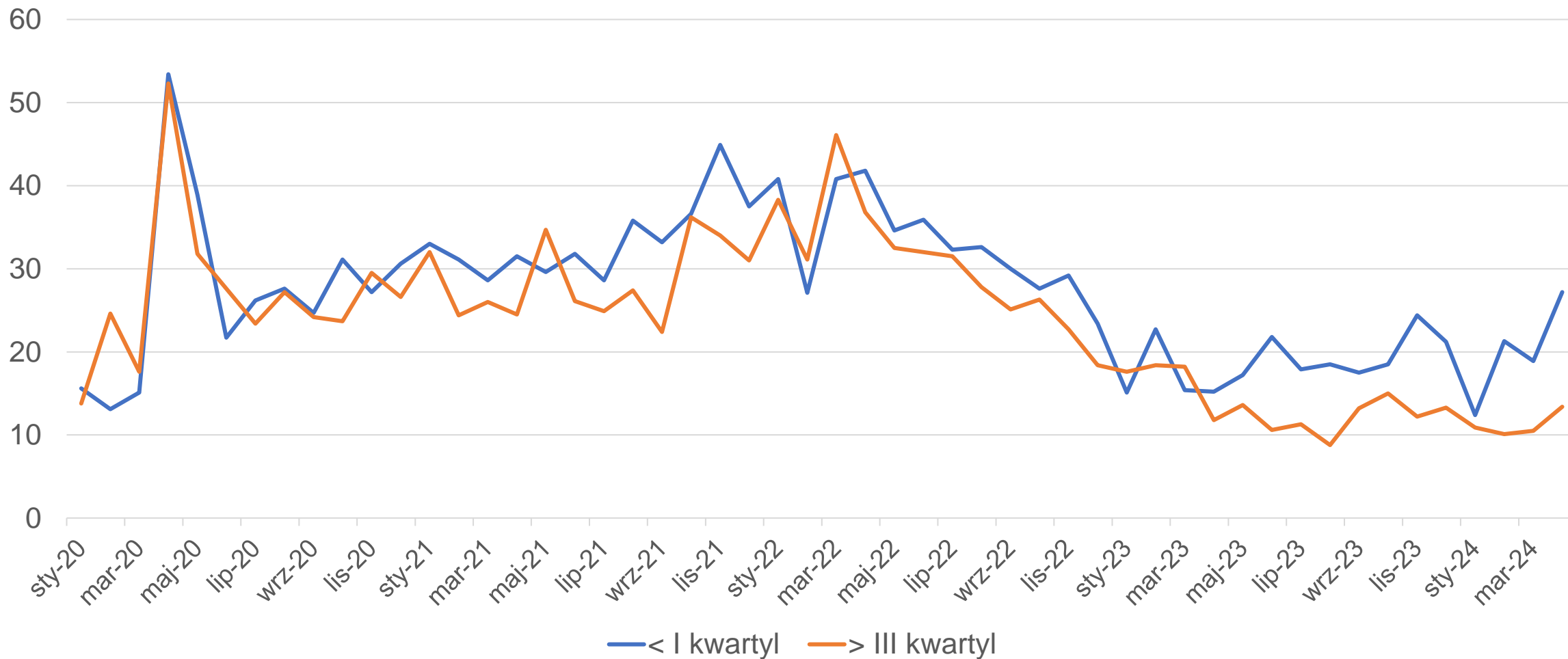
Dodatkowe informacje w badaniu KE (GfK)

Consumer categories
Income of the Household
1st Quartile
2nd Quartile
3rd Quartile
4th Quartile
Occupation of respondent
Self employed and professional
Self employed farmers
Clerical and office employees
Skilled manual workers
Other manual workers
Total workers
Other occupations
Work full-time
Work part-time
Unemployed

Education of respondent
Primary
Secondary
Further
Age of respondent
16-29
30-49
50-64
65+
Sex of respondent
Male
Female

Co pozwala porównywać oczekiwania...

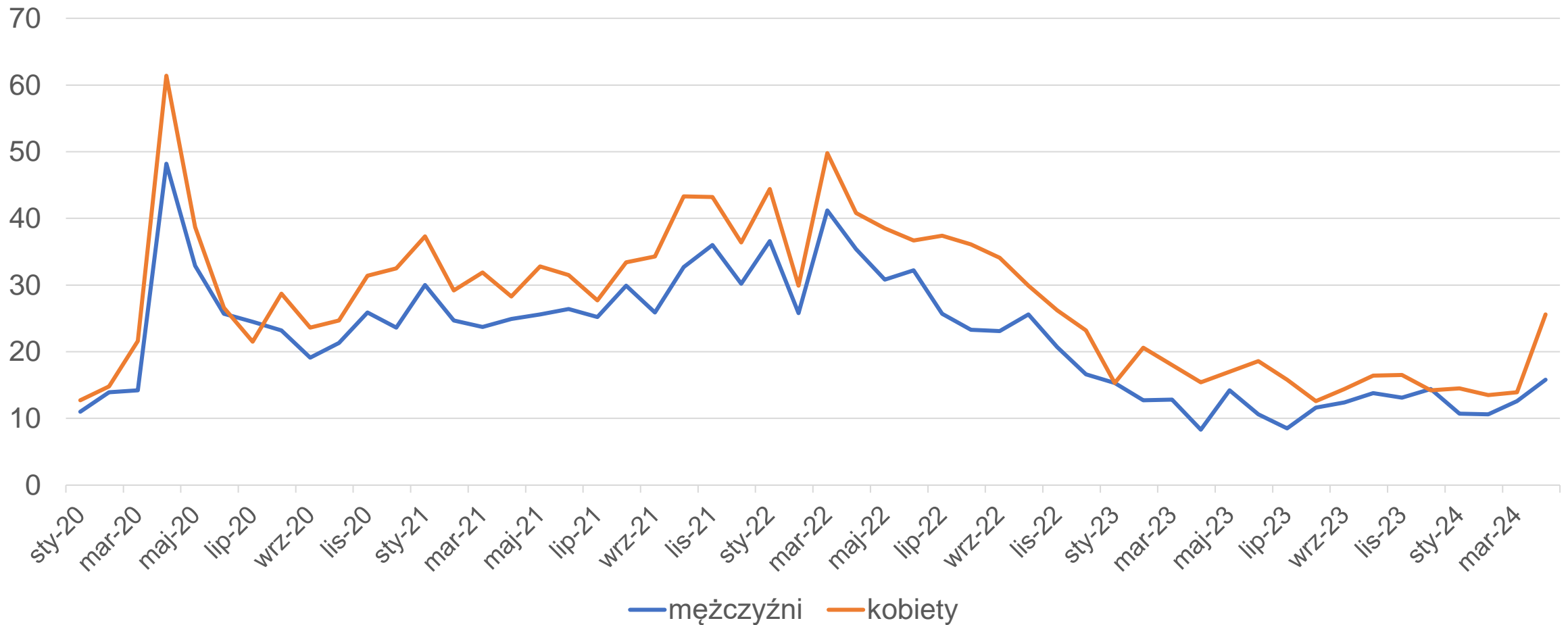
Odsetek biednych i zamożnych gospodarstw domowych spodziewających się przyspieszenia inflacji

Źródło: Komisja Europejska

cd...

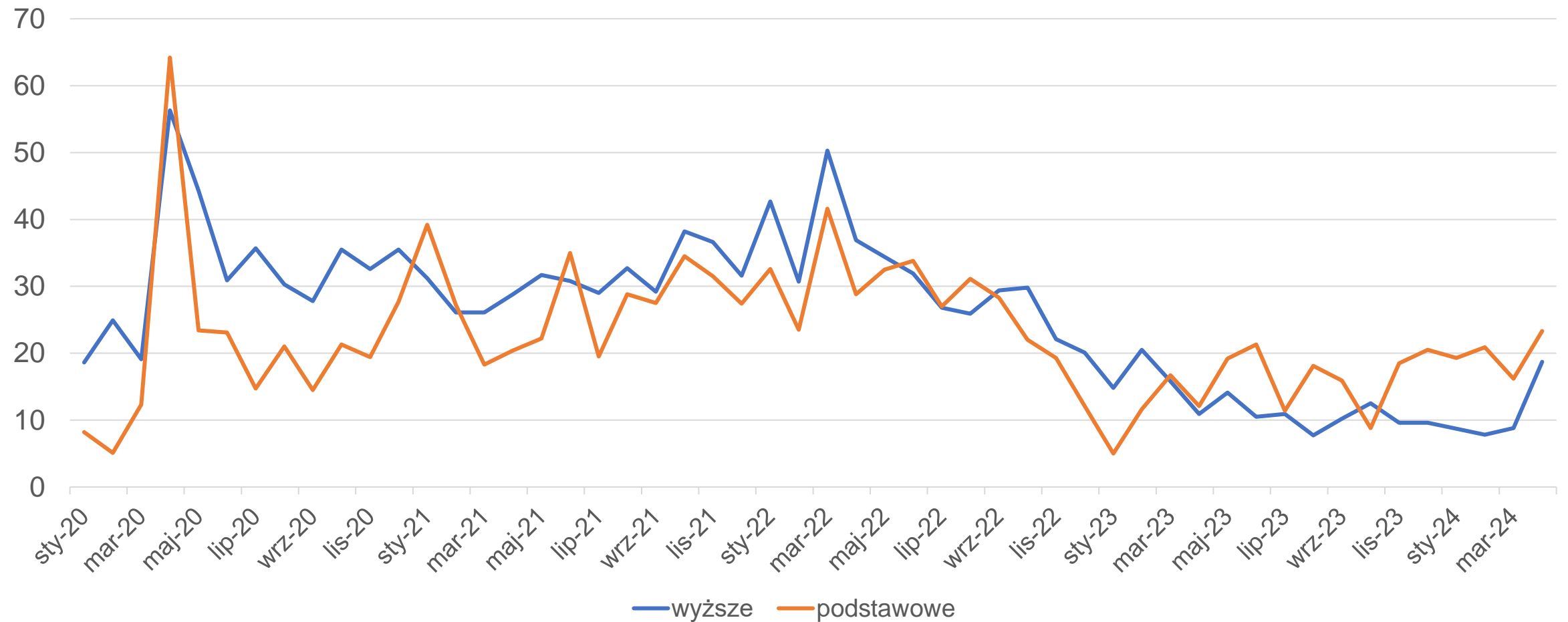
Odsetek kobiet i mężczyzn spodziewających się przyspieszenia inflacji

Źródło: Komisja Europejska

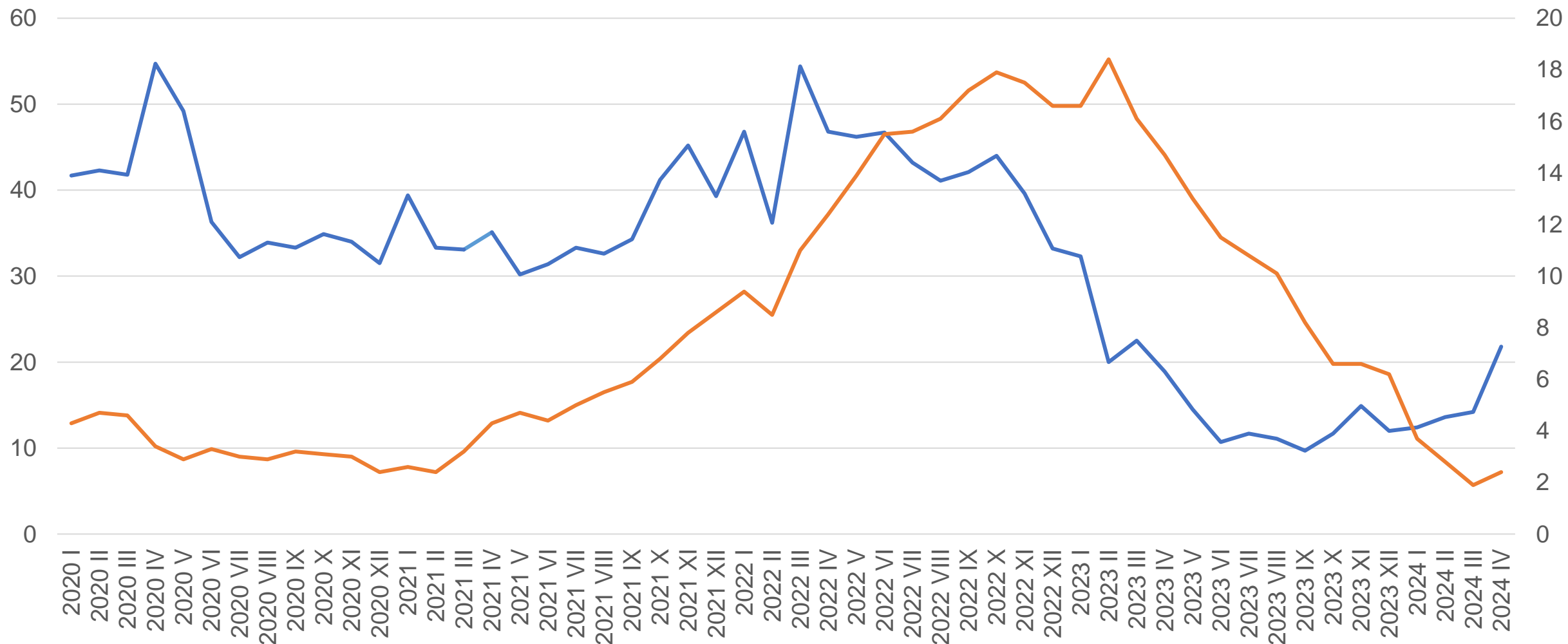
cd...

Odsetek osób z wykształceniem podstawowym i wyższym spodziewających się przyspieszenia inflacji

Źródło: Komisja Europejska

Czy oczekiwania trafnie antycypowały inflację?

Źródło: GUS

— GUS — CPI

Konkluzje

1. Oczekiwania inflacyjne wpływają na płace i ceny towarów, oraz na mechanizm transmisji polityki pieniężnej do sfery realnej.
2. Ich zakotwiczenie jest miarą wiarygodności organów monetarnych, np. RPP.
3. Do ich pomiaru wykorzystywane są statystyki bilansowe.
4. Pomiar oczekiwania inflacyjnych przez Gfk są zawyżone, ponieważ uczestniczą w nich mniej zamożne gospodarstwa domowe, zachęczone nagrodami.
5. Oczekiwania inflacyjne gospodarstw domowych w Polsce są adaptacyjne, tj. ich poziom zależy od bieżącej inflacji i raczej trafnie antycypują inflację.

Dziękuję za uwagę